

Can Català

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Nucli de Santa Eugènia
Emplaçament Pl. Major, n. 5. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.90046
Longitud: 2.28325
UTM Est (X): 440548
UTM Nord (Y): 4638973

Classificació

Número de fitxa 08246-23
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A09016
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dl., 24/04/2006 - 02:00

Descripció

Edifici mitjer de planta rectangular format per planta baixa i dos pisos, i coronat amb una coberta a doble vessant orientada nord-est a sud-oest. Presenta l'estructura perimetral original; els trespols van ser modificats durant la rehabilitació. Les obertures es troben repartides per la façana principal seguint una

composició simètrica, amb dues a cada pis, essent totes elles arrebossades, excepte el portal principal, que és de pedra carejada amb la llinda gravada amb inscripció. Al primer pis s'extén un únic balcó de punta a punta de la façana, al qual es pot accedir des dels dos finestrals d'aquest pis. L'acabat exterior és arrebossat i pintat de color blanc. El ràfec presenta cabirons de fusta.

Història

El Català forma part d'un dels habitatges de Santa Eugènia que van doblar la propietat. És a dir la família Català, procedents del mas Català, van adquirir béns a la sagrera de Santa Eugènia i algun dels seus membres hi va passar a viure i d'aquí es va quedar el nom. La llinda presenta la inscripció "Ave Maria sin pecado concebida" i una data que es troba desgastada i en la que s'intueix l'any 189... o 169.... Antigament a la banda dreta hi havia hagut una pedra per a seure. La documentació sobre la sagrera de Santa Eugènia és molt notable a partir del segle XIII, en un moment d'augment demogràfic quan molts sagrers es varen convertir en habitatges per als fills segons de masos i gent d'ofici, que es podien desplaçar per haver redimit els seus senyors feudals o al·lodials. En principi, totes les cases de la sagrera depenien de les respectives esglésies i estaven sota el domini del rector i el fur eclesiàstic. És per això que els rectors es diuen senyors de la sagrera i cobraven sobre cada casa un tribut que a Santa Eugènia acostumava a ser un capó o gallina per un solar simple i dos capons per un solar gran, que constava d'una casa i un hort. En temps moderns el cens es va convertir en diners o sous. Ben aviat els senyors feudals van adquirir terrenys a les sagreres o a prop d'elles per intentar influir sobre aquestes propietats. La primera notícia sobre la sagrera de Santa Eugènia és del 1163 quan Bernat Soler fa testament i diu que posseïa sagrers o graners a la sagrera; una altra és del 1172 on consta que Guillem de Taradell hi tenia propietats i recollia el delme i els grans que obtenia dels terrenys vers la Serra i el Bolló. Les cases que esmenten aquests documents estarien formades sovint per dues o més edificacions de planta simple o única juxtaposades. També consta que sovint es ven una part de les cases o es parli de la casa corral. La majoria d'aquests edificis solien tenir un hort al darrera si bé, també trobem que hi ha molts horts junts vers el domini de Palou o a l'indret de tramuntana i nord-oest, cap on s'ha estès la població moderna.

Bibliografia

DALMAU, A. (2001). Inventari d'elements patrimonials del Municipi de Santa Eugènia de Berga. Ajuntament de Santa Eugènia. Inèdit. PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble osonenc. Ajuntament de Santa Eugènia de Berga. Ed. Eumo. Vic.

